

**UCHWAŁA NR XXXII/356/22
RADY GMINY WYSZKI**

z dnia 29 grudnia 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079 i 1561) i art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, 2469 oraz z 2022 r. poz. 24, 218, 1700 i 2185) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wyszki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Zofia Lucyna Oksiuta

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2023 - 2026**

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych. Adresowany jest do wszystkich grup społecznych w jakikolwiek sposób związanych z problemem alkoholowym i narkotykowym, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem ich wystąpienia. Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w poniższym programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych oraz określają sposób wykonywania obowiązków gminy wynikających z zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przygotowano zgodnie z ustawami:

- z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
- z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

I. Diagnoza.

Działania profilaktyczne wymagają wiedzy o rozmiarach i charakterze zjawiska. Skala zjawiska uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych na terenie gminy jest trudna do precyzyjnego określenia, a poziom spożycia alkoholu jak i rozpowszechnienie szkodliwych następstw picia, są różne w zależności od środowiska. Według danych referatu ewidencji ludności Gmina Wyszki na dzień 30.11.2022 r. liczyła 4286 osób. Według szacunkowych danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych populację osób, u których można zdiagnozować problem wynikający z nadmiernego spożywania alkoholu, w odniesieniu do Gminy Wyszki przedstawia poniższa tabela:

		Polska	Gmina Wyszki
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 600 tys.	ok.86 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok.1,5 mln.	ok.171osób
Dzieci wychowujące się w rodzinie alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5mln.	ok 171 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	ok. 2-2,5 mln.	ok.214-300 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	ok. 2 mln. osób dorosłych i dzieci	ok.173 osób

Źródłem informacji dotyczących skali problemów alkoholowych na terenie gminy Wyszki jest analiza danych uzyskanych z instytucji, które z racji swej działalności zajmują się problematyką alkoholową.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodnie z uchwałą Nr XXIII/297/18 Rady Gminy Wyszki z dnia 20 czerwca 2018 r. ustalono następującą liczbę zezwoleń: na sprzedaży napojów alkoholowych zawierających do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo 20 (wydano 7 zezwoleń), na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) 20 (wydano 6 zezwoleń), na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu 20 (wydano 6 zezwoleń).

Liczba mieszkańców na jeden punkt sprzedaży alkoholu w Polsce wynosi 295 mieszkańców, na terenie gminy Wyszki 612 mieszkańców.

	2020	2021
Liczba wniosków o wszczęcie postępowania wobec osób, co do których istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu	8	11
Liczba osób wobec których GKRPA wystąpiła do sądu w wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	3
Liczba osób uzależnionych od alkoholu korzystających z usług Punktu Konsultacyjnego	4	2
-w tym liczba udzielonych porad tym osobom	11	5
Liczba osób współuzależnionych korzystających z usług punktu Konsultacyjnego	3	6
-w tym liczba udzielonych porad	15	24
Ofiary przemocy domowej	1	2
- w tym liczba udzielonych porad tym osobom	4	7
Sprawcy przemocy	1	2
- w tym liczba udzielonych porad tym osobom	7	3

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkiach

	2020	2022
Liczba rodzin objętych pomocą -ogółem	148	137
Liczba rodzin z problemem alkoholowym	9	7

Zespół Interdyscyplinarny

	2020	2022
Liczba realizowanych procedur Niebieskiej Karty	17	23
Liczba grup roboczych w których składzie jest przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	13	12

W okresie od stycznia do listopada 2022 r. policja odnotowała na terenie gminy Wyszki 44 zdarzenia których sprawcy byli pod wpływem alkoholu, 15 zdarzeń w ruchu drogowym, zatrzymano 4 nietrzeźwych kierowców, doprowadzono 9 osób do wytrzeźwienia.

W okresie czerwiec - wrzesień 2022 r. została przeprowadzona Diagnoza Problemów Społecznych Gminy Wyszki. W badaniu łącznie wzięło udział 282 osoby, 200 dorosłych mieszkańców, 77 uczniów oraz 5 sprzedawców napojów alkoholowych. Z danych diagnozy wynika, że alkohol codziennie pije 1,5% badanych, kilka razy w tygodniu 7% badanych, alkoholu nie pije 35% badanych. Obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu wykonuje 3% badanych, nigdy nie wykonuje 86% badanych. Pod wpływem alkoholu pojazdami kierowało raz 8% badanych, nigdy nie kierowało pojazdami pod wpływem alkoholu 91% badanych. Nigdy nie zażywało środków psychoaktywnych 91% badanych, kilka razy w roku 1% badanych. Za całkowicie niemożliwe pozyskanie narkotyków na terenie Gminy podało 21% badanych, łatwo dostępne 2% badanych, 96% badanych nie zna miejsc gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze, 2% zna taką osobę. Dane pokazują, że dorośli mieszkańcy Gminy posiadają wiedzę na temat konsekwencji spożywania napojów alkoholowych, jednak część badanych zgadza się ze stereotypami funkcjonującymi na temat alkoholu np.: że alkoholizm jest dziedziczny. Respondenci podali, że za najniebezpieczniejszy nałóg uznają narkomanie 93% badanych, alkoholizm 73%, w następnej kolejności podawano uzależnienia behawioralne: uzależnienia od hazardu, sieciologizm, pracoholizm oraz zakupoholizm. Badani uczniowie klas IV-VIII stwierdzili, że 49% ich rówieśników nie pije alkoholu, 19% pije alkohol, 94% badanych nie piło alkoholu, 5% piło, 59% badanych zaczęło pic alkohol w i wieku 13-14 lat, 50% w wieku 8-10 lat. Uczniowie podali, że 25% rodziców nie wie, że próbowali alkoholu, 75% wie, potwierdzają, że 33% rodziców przeprowadziło z nimi rozmowę i wyznaczyli karę, 33% przeprowadziło rozmowę, 33% rodziców szukało pomocy u specjalisty. Zdobycie alkoholu w swojej

miejscowości za trudne uważa 41% badanych, za łatwe 2%. Żaden z badanych uczniów nie udzielił odpowiedzi twierdzącej na pytanie czy kiedykolwiek zażywał narkotyki, 53% uważa że zdobycie narkotyków na terenie Gminy jest trudne, 2%, że łatwe, 88% badanych nie zna miejsc gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze, ponad 80% badanych uważa, że zażywanie dopalaczy i narkotyków jest szkodliwe. Na pytanie czy młodzież wie czym są uzależnienia behawioralne odpowiedzi twierdzącej udzieliło 23%, zdecydowana większość 76% nie wie czym jest to zjawisko ,

Zasoby – instytucje i ludzie:

1. Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wszyscy członkowie Komisji są przeszkoleni w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia trzech pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny dobrze przygotowanych do pracy z osobami uzależnionymi od alkoholu, nadużywającymi alkoholu oraz osobami współuzależnionymi.

3. Na terenie gminy nie ma zakładów leczenia odwykowego. Osoby uzależnione z terenu gminy leczone są w Poradni Terapii Uzależnień od Alkohol w Bielsku Podlaskim oraz Samodzielnym Publicznym Psychiatrycznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Choroszczy.

4. Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Bielsku Podlaskim prowadzi sprawy kierowane przez GKRPA dotyczące wydawania postanowień w sprawie leczenia odwykowego osób uzależnionych. Kuratelę sprawuje kurator zawodowy oraz kurator społeczny Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim.

5. Na terenie gminy są trzy szkoły podstawowe. Programy profilaktyczne prowadzone są przez wychowawców klas w szkołach w Strabli, natomiast w szkołach w Wyszkach oraz Topczewie programy profilaktyczne prowadzą pedagodzy szkolni.

II. Ogólne założenia do działania w kierunku profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

1. Funkcjonowanie punktu konsultacyjnego, oraz zapewnienie warunków do pracy merytorycznej tegoż punktu

- 1) wynagrodzenie osoby prowadzącej punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych i ich rodzin,
- 2) zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych (np.: broszury, ulotki, filmy), dla klientów punktu oraz organizacji współpracujących z punktem np.: GOPS, szkoły, parafie, ośrodki zdrowia, policja itp.,

2. Zapobieganie powstania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków oraz z uzależnieniami behawioralnymi w tym:

- 1) kierowanie osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz ich rodzina do punktu konsultacyjnego w celu prowadzenia krótkiej interwencji, motywowania zarówno osób uzależnionych jak i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia, udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym, rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymywania przemocy,
- 2) kierowanie osób nadużywających alkoholu na leczenie odwykowe,
- 3) kierowanie osób współuzależnionych na terapię,
- 4) dofinansowanie kosztów kształcenia i podnoszenia kwalifikacji osób wykonujących zawody medyczne,

3. Pomoc rodzinom i dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym oraz uzależnieniami behawioralnymi:

- 1) prowadzenie poradnictwa oraz udzielanie wsparcia członkom rodzin w których występują problemy alkoholowe, narkotykowe oraz uzależnienia behawioralne w punkcie konsultacyjnym,
- 2) finansowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z grup ryzyka oraz finansowanie dożywiania dzieciom uczestniczącym w tych zajęciach,

- 3) dofinansowanie kosztów kształcenia, szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą z rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii, uzależnień behawioralnych, przemocy – pedagogom, psychologom, nauczycielom, pracownikom socjalnym,
- 4) współdziałanie z Komendą Powiatową Policji, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, służbą zdrowia, dyrektorami szkół, pedagogiem w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, uzależnień behawioralnych i przemocy w rodzinie.

4. Działalność profilaktyczna dla dzieci i młodzieży:

- 1) realizacja na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,
- 2) prowadzenie warsztatów dla młodzieży, dofinansowanie spektakli profilaktycznych,
- 3) promocja i wspieranie lokalnych imprez bezalkoholowych o charakterze sportowo-rozrywkowym (zawody sportowe, pikniki rodzinne),
- 4) edukacja dzieci i młodzieży w zakresie utrzymywania abstynencji, przygotowanie jej do świadomego podejmowania odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz kształtowanie postaw asertywnych wobec wzorców patologicznych,
- 5) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia,
- 6) finansowanie profilaktycznych i terapeutycznych form wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin wymagających wsparcia,
- 7) udział w ogólnopolskich i lokalnych akcjach profilaktycznych dotyczących problematyki stosowania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

5. Działalność informacyjna i edukacyjna dla dorosłych w ramach podnoszenia świadomości mieszkańców:

- 1) organizowanie pogadarek profilaktycznych dla rodziców dotyczących rozwijania umiejętności rozmawiania z dziećmi na temat alkoholu, narkotyków oraz problemów alkoholowych i narkotykowych, organizowanych na terenie szkół,
- 2) wzmacnianie roli i funkcji rodziny, podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny poprzez udział w ogólnopolskiej kampanii
- 3) wspieranie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie pomocy rodzinom i osobom z problemem alkoholowym, narkotykowym oraz przemocy poprzez prenumeratę czasopism, zakup publikacji, materiałów multimedialnych,
- 4) prowadzenie działalności informacyjnej o miejscach i instytucjach zajmujących się niesieniem pomocy osobom w kryzysie (ulotki, tablice ogłoszeń, na stronie internetowej),
- 5) zakup materiałów edukacyjnych (broszur, plakatów, ulotek) oraz dystrybucja wśród określonych grup adresatów: młodzieży, rodziców, nauczycieli,
- 6) udział w kampaniach społecznych z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym
- 7) upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych ulotki, materiały informacyjno-edukacyjne, kampanie społeczne)

6. Prowadzenie kontroli podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.

7. Działanie na rzecz ograniczenia populacji osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie:

- 1) finansowanie szkoleń dla personelu medycznego w obszarze wczesnego wykrywania i krótkiej interwencji (WRKI) wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie,
- 2) zakup materiałów edukacyjnych dla personelu medycznego i pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej dotyczących WRKI,

8. Szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

III. Pomoc psychospołeczna i prawna rodzinom, w których występują problemy alkoholowych.

1. Informowanie osób nadużywających alkoholi o mechanizmach uzależnienia od alkoholu, skutkach nadużywania alkoholu dla całej rodziny.

2. Prowadzenie rozmów motywacyjnych do zaprzestania nadużywania alkoholu.

3. Motywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego.

4. Kierowanie do punktu konsultacyjnego osób nadużywających alkoholi oraz ich rodzin.

5. Kierowanie osób uzależnionych do poradni leczenia odwykowego celem odjęcia leczenia.

6. Kierowanie osób współuzależnionych na terapię.

7. Kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych.

8. Podejmowanie czynności zmierzających do wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu przez biegłych psychologa i psychiatrę, finansowanie tych opinii.

9. Podejmowanie czynności zmierzających do wydania przez sąd postanowień o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

IV. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

1. Finansowanie szkoleń i warsztatów przygotowujących do kontaktu z członkami rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym, w których dochodzi do przemocy

2. Finansowanie szkoleń i konferencji dotyczących obowiązujących procedur (w tym procedury „Niebieskiej Karty”), współpracy służb w ramach zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych na rzecz zatrzymania przemocy w rodzinie.

3. Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie poprzez wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”.

4. Udział przedstawiciela GKRPA w pracach zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz w grupach roboczych.

5. Diagnozowanie sytuacji i potrzeb osób co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie.

6. Udzielanie kompleksowych informacji o możliwości uzyskania pomocy w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia osobom co do których istnieje podejrzenie stosowania przemocy.

7. Prowadzenie rozmów z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy, informowanie tych osób o możliwości podjęcia leczenia lub terapii w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

8. Podnoszenie świadomości społecznej poprzez upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie i uzyskania pomocy.

9. Współpraca z przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

10. Włączanie się w ogólnopolskie akcje promujące życie rodzinne bez przemocy.

V. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Członkowi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują za udział w posiedzeniach wynagrodzenie w wysokości 210,00 zł brutto (zgodnie z listą obecności), z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Członkom Komisji będącym pracownikami urzędu gminy i gminnych jednostek organizacyjnych nie przysługuje wynagrodzenie, gdy w dniu posiedzenia Komisji świadczą pracę na rzecz danej jednostki, a pracodawca zwolni pracownika na czas brania udziału w pracach komisji z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

